

22.04.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**22 Nisan 2024
Pazartesi**

22.04.24

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

22 Nisan 2024 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞINA VEKÂLET ETME İŞLEMİ

— Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ'ın Vekâlet Etmesine Dair Tezkere

YÖNETMELİKLER

— Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Boğaziçi Üniversitesi Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Bilim Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Sarıbal: Et ürünlerinde KDV kaldırılсын

CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, "ithalat politikalarıyla yüksek et fiyatı sorununun çözülemeyeceğini" söyledi. Sarıbal, et ürünlerine uygulanan yüzde 10 KDV'nin de kaldırılması gerektiğini söyledi.

Sarıbal, Meclis'te düzenlediği basın toplantısında, beslenmenin, yaşam hakkında sonra gelen en önemli haklardan olduğunu ifade etti.

Et fiyatlarının anormal yükseldiğini belirten Sarıbal, 25 kilogram etle bir çuval yem, 1 litre sütle 1,5 kilogram yem alınabilmesi gerektiğini defalarca söylediklerini dile getirdi.

Sarıbal, "İthalat politikalarıyla yüksek et fiyatı sorunu çözülemez. 2009-2010 yıllarından itibaren başlayan 14 yıllık süreçte 11 milyar doların üzerinde sadece canlı hayvan ve ete para veren bir ülkeyiz." diye konuştu.

15 Mart'ta Sakarya'da bir tır içerisinde 700 kilo at ve eşek eti yakalandığı; İstanbul'da kesilmeyi bekleyen 3 atın kurtarıldığına dair haberler olduğunu belirten Sarıbal, "Bu koşullarda at etini de eşek etini de bu toplum yemek zorunda kalacak ve yiyor. Sadece 2 baskınla bu sorun çözülmez." ifadelerini kullandı.

"Et ürünlerinde KDV kaldırılсын"

Sarıbal, et ürünlerine uygulanan yüzde 10 KDV'nin kaldırılması gerektiğini söyledi.

Süt üreticisinin zarar etmeye devam ettiğini dile getiren Sarıbal, "Süt üreticisi zarar etmeye devam ettiği sürece Türkiye et sorununu çözemez. Et sorununu çözebilmeniz için sağmal ineklerin sürü olarak kalması, sayısının düşmemesi, kesilmemesi ve doğum yaptırılması gerekiyor. Ne yazık ki süt hayvanları sürekli kesime gidiyor." dedi.

Gübrelerin dağıtım, lisans ve tescil belgeleri sürelerinde değişiklik

Tarımda kullanılan gübrelere ilişkin dağıtıcılık, lisans ve tescil belgelerinin geçerlilik süreleri belirlendi. Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin lisans ve tescil belgeleri, düzenlendiği tarihten itibaren 5 yıl geçerli olacak.

Tarım ve Orman Bakanlığının Tarımda Kullanılan Gübrelerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'i Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübrelere Dair Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin lisans ve tescil belgeleri, düzenlendiği tarihten itibaren 5 yıl geçerli olacak.

Gübre dağıtıcılık belgesi de düzenlendiği tarihten itibaren 5 yıl geçerli olacak ve sürenin bitimine 1 ay kala veya bitiminden 1 ay sonrasına kadar başvuru yapılması durumunda yenilenecek. Yenilenmemesi durumunda belge iptal olacak.

Yönetmeliğe eklenen geçici maddeyle, mevcut gübre dağıtıcılık belgelerinin geçerlilik süresi bu düzenlemenin yayımı tarihinden itibaren 5 yıl olarak belirlendi.

Mevzuat kapsamındaki ürünleri üreten, ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, ilgili lisans belgesini yenilemek için Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğüne müracaat edecek.

22.04.24

Deprem, yangın, sel ve benzeri doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, savaş, kısmi veya genel seferberlik ilanı gibi mücbir sebeplerden dolayı başvuru yerlerinde değişiklik yapmaya ise Genel Müdürlük yetkili olacak.

Plastik güvenlik mührü kullanılacak

Yönetmelikle, denetim amacıyla gübrelerden numune alınması uygulamasına ilişkin esaslar da düzenlendi.

Buna göre, numuneler, üzerinde cetvel işareti bulunan plastik poşetlere konulacak, çıkmayacak ve oynamayacak şekilde plastik güvenlik mührü kullanılacak. Bu mührün kullanılması zorunlu olacak. Plastik poşetin üst kısmı delindikten sonra mührün uzantısı bu deliklerden geçirilerek azami güvenlik sağlanacak.

AHBİB Türk bulgurunu Rusya'da tanıtacak

Türk bulgurunu dünya genelinde tanıtmak için hazırladıkları projede Rusya'yı hedef pazar olarak belirlediklerini ifade eden AHBİB Başkanı Veysel Memiş, bu ülkede çok yönlü etkinlikler yapacaklarını söyledi.

Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (AHBİB) Yönetim Kurulu Başkanı Veysel Memiş, 2024 yılı ilk çeyreğinde 551 milyon 186 bin dolar ihracat gerçekleştirdiklerini açıkladı.

Türk mutfağında ayrı bir yeri olan bulguru dünya genelinde tanıtmak için hazırladıkları projede Rusya'yı hedef pazar olarak belirlediklerini ifade eden Veysel Memiş, bu ülkede çok yönlü etkinlikler yapacaklarını söyledi.

Veysel Memiş, "Rusya'ya yönelik bulgur ürününün tanıtımının yapılarak imajının geliştirilmesini, pazardaki sürdürülebilirliği ve dikkat çekiciliği sağlayarak ihracatının artırılmasını hedefliyoruz. Projemiz kapsamında sosyal medya platformlarında Türk bulgurunun tanıtımını yapacağız. Rusya'nın en popüler bölgelerindeki dijital ekranlarda Türk bulgurunu göstereceğiz. Rus TV programlarında yer alacağız. Rusya'da tadım etkinlikleri ve iş görüşmeleri gerçekleştireceğiz" dedi.

Etiyopya Alım Heyeti Programı Mersin'de gerçekleştirildi

2024 yılı Ocak-Mart ayları arasında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6 oranında artış sağladıklarını belirten AHBİB Başkanı Veysel Memiş, en yüksek değerlere Irak, Suriye ve Cezayir pazarlarında ulaşırken Tunus, Küba, Endonezya ve Nijerya pazarlarında ihracat hacminde 4 haneli artışlara imza attıklarını duyurdu.

AHBİB olarak bir yandan ana ihracat kalemlerinden olan ürünlere yönelik kota uygulamalarının kaldırılması için çalışmalar yürütürken diğer yandan prestijli fuarlarda tanıtımlar yaptıklarını ve ticaret heyetleri düzenlediklerini kaydeden AHBİB Başkanı Veysel Memiş, mart ayında Japonya'nın başkenti Tokyo'da 49'uncusu düzenlenen Foodex Japan Uluslararası Gıda ve İçecek Fuarı'na katıldıklarını, Mersin'de Etiyopya Alım Heyeti Programı'nı başarıyla gerçekleştirdiklerini söyledi.

Veysel Memiş, Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) ev sahipliğinde, AHBİB organizasyonunda 18 Mart'ta gerçekleştirilen Etiyopya Alım Heyeti Programı'nda Akdenizli gıda ihracatçılarının 12 Etiyopyalı firmanın temsilcileriyle B2B görüşmeleri yaptığını belirtti. Veysel Memiş, ağırlıklı olarak susam, bakliyat ve yağlı tohumlar sektörlerinde faaliyet gösteren Etiyopyalı firmaların katıldığı etkinlikte yeni ticaret bağlantıları sağlandığını ifade etti.

"KOBİ'lerimizi MTOSB'deki ortak alanda buluşturacağız"

Bakliyat sektörünün merkezi konumunda bulunan Mersin'de önemli bir proje için de harekete geçtiklerini bildiren Veysel Memiş, MTOSB yönetimi ile ortak protokol ile AHBİB İhracatçılar Sitesi kurulması için prensipte anlaştıklarını açıkladı. Veysel Memiş, "Taslak projemize göre, 150 bin metrekare alana sahip sitede 1.000'er metrekarelik alanların tahsisini sağlayıp, KOBİ ölçeğindeki ihracatçılarımızı ortak bir alanda buluşturarak sektörümüzü büyütmeyi hedefliyoruz. Bu projenin hayata geçirilmesi için yaptığımız çalışmalarda bizlere büyük destek veren MTOSB Başkanı Sayın Sabri Tekli'ye ve Yönetim Kurulu üyelerine teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Yılın ilk çeyreğinde 154 ülkeye ihracat

Mart ayında 196 milyon 928 bin dolar ihracat gerçekleştiren ve 2024 yılı ilk çeyreğinde 551 milyon 186 bin dolar dış satıma ulaşan AHBİB'in performansını ürün grupları ve ülkelere göre değerlendiren AHBİB Başkanı Veysel Memiş, şunları söyledi: "AHBİB bölgesinde sektörümüz 662 bin 843 ton ürünü uluslararası pazarlarda değere dönüştürdü. En yüksek ihracat değerlerine bakliyat, pastacılık ürünleri, şeker ve şeker mamullerinde ulaştık. 2024 yılı Ocak-Mart döneminde 113 milyon 314 bin dolar bakliyat, 84 milyon 412 bin dolar pastacılık ürünleri, 77 milyon 353 bin dolar şeker ve şeker mamulleri ihraç ettik. Yılın ilk çeyreğinde 154 ülkeye ihracat gerçekleştiren Birliğimiz, en yüksek değerleri Irak, Suriye ve Cezayir pazarlarında elde etti. Irak'a 103 milyon 236 bin dolar, Suriye'ye 39 milyon 376 bin dolar, Cezayir'e 29 milyon 573 bin dolar ihracat yaptık. Söz konusu dönemde ihracat hacminde en güçlü artışları yakaladığımız ülkelerin başında Tunus, Küba, Endonezya ve Nijerya geldi. Tunus'a yüzde 2 bin 996 artışla 21 milyon 77 bin dolar, Küba'ya yüzde 2 bin 971 artışla 1 milyon 239 bin dolar, Endonezya'ya yüzde 2 bin 819 artışla 2 milyon 552 bin dolar ve Nijerya'ya yüzde 1.071 artışla 8 milyon 172 bin dolar ihracat gerçekleştirdik."

TZOB Başkanı Bayraktar: Üretici kazanamıyor, tüketici pahalıya alıyor

Ayçiçeği ekim döneminin başlamasına yönelik açıklama yapan Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı Şemsi Bayraktar, 59 ilde üretilen ayçiçeğinde dışa bağımlılık yüzde 50'ye yaklaştığını söyledi. Bayraktar buna karşılık üreticinin kazanamadığı gibi tüketicinin de ayçiçeği yağını pahalıya aldığını belirtti.

ANKARA (EKONOMİ)

Ekim döneminin belirsizlik ve isteksizlikle başladığını belirten Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Başkanı Şemsi Bayraktar, "Son bir yılda mazotta yüzde 105'e, gübrede yüzde 36'ya varan artışlar yaşandı. Hasada kadar daha ne kadar artacağı da belli değil. Çiftçilerimiz, fiyat belirsizliği, girdi fiyatlarının sezon boyunca tahmin edilememesi, doğal afet ve benzeri birçok riskle ekim yapıyor. Çiftçilerimiz ekim yaparken sezon süresince kullanacağı gübreye, mazota ne ödeyeceğini önceden bilmelidir" dedi.

Ayçiçeği ekim alanlarının artmasında en önemli etkenin fiyat politikası olduğunun altını çizen Bayraktar, "Çiftçilerimiz ekim zamanı elde edeceği ürünün fiyatını bilerek ekime karar verebilmelidir. Ayçiçeğine verilen prim, gübre ve mazot destekleri de en az girdi enflasyonu oranında artırılmalıdır. İç piyasada üretici fiyatlarını etkileyecek düşük gümrük vergi oranları ile yapılan ithalata izin verilmemelidir." İfadelerini kullandı.

“Tüketim üretimden hızlı artıyor”

Ayçiçeği üretiminin 2018’de 1.95 milyon ton olduğunu hatırlatan Şemsi Bayraktar, 2023 yılında 2.2 milyon tona yükseldiğini kaydetti.

Buna karşılık ekim alanlarında azalış yaşandığı ve bunun da üretime yansındığını dile getiren Bayraktar, kişi başına tüketimin de 56.5 kg ile son 20 yılın en yüksek seviyesine ulaştığını ifade etti.

Yeterlilik oranı yüzde 51,3

Sıva yağ tüketiminin yüzde 80’ini ayçiçek yağının oluşturduğunu bildiren Şemsi Bayraktar, yeterlilik oranının yüzde 51,3 olduğunu, ayçiçeği tohumu, yağı ve küspesi ithalatı için toplam ödediğimiz dövizin 2023 yılında 2 milyar 345 milyon doları bulunduğunu söyledi.

Ayçiçeği alım fiyatlarının üreticilerin yeterli gelir elde edeceği seviyede açıklanmadığını belirten Bayraktar, “Geçtiğimiz iki yılda üretici fiyatları maliyet seviyesinde kaldı. Çiftçilerimiz yüksek girdi maliyetlerini karşılayarak üretimlerini devam ettirmekte zorlanıyor. Üretim artmalı ki, tüketiciler uygun fiyatla yağ tüketmelidir” diye konuştu.

Son 3 yılda ayçiçeğinde üretici fiyatı yüzde 116,9 oranında arttığını ifade eden Bayraktar,

“Ayçiçek yağı litre fiyatı son 3 yılda yüzde 224,8, son beş yılda da yüzde 491,8 artarak bugünlerde 58 liraya yükseldi. Halkımızın en çok tükettiği yağ olan ayçiçeği yağında görülen bu fiyat artışını kontrol edebilmek ve dışa bağımlılığımızı azaltmak için ayçiçeği üretimimizi artırmamız şarttır” ifadelerini kullandı.

Lokantacılar Federasyonu'ndan 'fiyat tarifesi' talebi

Türkiye Lokantacılar ve Pastacılar Federasyonu Genel Başkanı Sayit Karabağlı, Türkiye'de yeme-içme sektöründeki fiyat tarifelerinin illere ve işletme sınıfına göre federasyon tarafından onaylanması talebinde bulundu.

Türkiye Lokantacılar ve Pastacılar Federasyonu Genel Başkanı Sayit Karabağlı, sosyal medyadan yeme-içme sektörü için yapılan boykot çağrısını değerlendirdiği yazılı açıklamasında, federasyon olarak şikayetleri hususunda irtibat kuran vatandaşların sorunlarını çözüme kavuşturduklarını bildirdi.

Yeme-içme sektöründe fiyat artışını tetikleyen girdi maliyetleri, komisyonlar ve vergi gibi sorunlara işaret eden Karabağlı, sektörün, tedarik edeceği ürünlere daha kolay ve ucuz fiyatla ulaşabilmesini sağlamak için odaların ve federasyonların tanzim ve tedarik kooperatifleri kurmasının desteklenmesi önerisinde bulundu.

Karabağlı, konutlarda kira artışına sınırlama getiren düzenlemelerin işyerlerini de kapsamaması, kira stopajlarının kira geliri elde eden mülk sahibi tarafından karşılanması ve işyeri tahliyelerinin zorlaştırılması konularında düzenleme yapılmasını da istedi.

Fiyatı Etiketli Yönetmeliği'nde düzenleme talep eden Karabağlı, şunları kaydetti: "Denetlenebilir olması için fiyat tarifeleri 81 ilde faaliyet gösteren odalar tarafından sınıflarına göre belirlenmeli ve federasyonumuz tarafından onaylanmalı. Onaylı fiyat tarifeleri kayıt altına alınarak üyelere verilmelidir. Tarifeler, aslının aynı olmak kaydıyla iş yerlerinin kapısına asılmalı veya iş yeri girişine görünür şekilde konulmalıdır. Denetim sırasında denetçilerin onaylı tarife ile asılı tarifeyi karşılaştırması daha sağlıklı ve yürütülebilir olacak."

Meclis'te gündem yoğun: Fahiş fiyata ağır yaptırım geliyor

TBMM'de bu hafta gündem yoğun. Hafta boyunca Meclis'te 23 Nisan etkinliklerine ilişkin kutlamalar yapılacak. Salı günü Genel Kurul'da 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle özel oturum gerçekleştirilecek. Enerji alanında düzenlemeler getiren teklif de bu hafta Genel Kurul'da görüşülecek.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde gündem yoğun. Meclis bu hafta 23 Nisan etkinliklerine ev sahipliği yapacak.

Salı günü 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle Genel Kurulda özel oturum gerçekleştirilecek.

Meclis'te temsil edilen siyasi partilerin genel başkanları oturumda 10'ar dakikalık konuşma yapacak. Akşam ise 23 Nisan resepsiyonu gerçekleştirilecek.

Enerji teklifi görüşülecek

Meclis Genel Kurulu'nda Çarşamba günü enerji alanındaki yasa teklifinin görüşmelerine başlanacak.

Teklif, yerli üretim ve ithal doğal gazın Türkiye'de sıvılaştırılarak dünya piyasalarına LNG olarak pazarlanabilmesini içeriyor.

22.04.24

Düzenlemeye göre; kıyı ve sahil şeritleri hariç olmak üzere denizler ve göllerde yenilenebilir enerji üretim santralleri kurulabilecek.

Fahiş fiyata ağır yaptırım

Meclis gündemine gelmesi beklenen önemli yasa teklifleri de var. Onlardan biri Ticaret Kanunu'nda yapılacak düzenleme olacak.

Yaklaşık 20 maddeden oluşması öngörülen teklifte, fahiş fiyat artışı yapan işletmelere verilen idari para cezalarının artırılmasına ilişkin düzenleme de yer alacak.

Ayrıca işletmelere kapatma yaptırımını getirilmesi de Meclis'teki görüşmeler sırasında tartışılacak.

Bu hafta Meclis Başkanlığına sunulması planlanan diğer teklif, Milli Savunma Bakanlığının teşkilat yapısındaki değişiklikler içeriyor.

22.04.24

Bakan Şimşek, IMF Başkan Yardımcısı ile görüştü

Bakan Şimşek, IMF Başkan Yardımcısı Gopinath ile bir araya geldi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkan Yardımcısı Gita Gopinath ile görüştü.

Görüşme hakkında sosyal medya hesabından paylaşım yapan Gopinath Bakan Şimşek'i etiketleyerek, "Türkiye Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile Türkiye ve dünyanın görünümü üzerine mükemmel sohbet." ifadelerini kullandı.

Gita Gopinath

@GitaGopinath · Takip et

Excellent discussion with Türkiye's Minister of Finance @memetsimsek on the outlook for Türkiye and for the world.

Mahfi Eğilmez: İki ayda yurtdışında nasıl çıktığı belli olmayan 6,9 milyar dolar var!

Ekonomist Dr. Mahfi Eğilmez, Türkiye'nin ödemeler dengesini analiz ettiği yazısında, yılın ilk iki ayında yurtdışına nasıl ve nereden gittiği belli olmayan 6,9 milyar dolar olduğunu aktardı.

Hazine eski müsteşarı Dr. Mahfi Eğilmez, bloğunda kaleme aldığı yazısında bu kez Türkiye'nin ödemeler dengesini irdedeledi. Mahfi Hoca yazısında yabancı sermayenin artık Türkiye'de kısa vadeli yatırımlarda yer aldığına dikkat çekti.

Cari açığın gerilemesinin olumlu bir gelişme olduğunu ifade Mahfi Hoca, bunun üretimde düşüşün bir göstergesi olabileceğini de ifade etti.

Eğilmez yazısında şunları söyledi:

"Ödemeler dengesi, geniş tanımıyla, bir ekonomide yerleşik kişilerin, başka ekonomilerde yerleşik kişilerle belirli bir dönem içinde yapmış oldukları ekonomik işlemlerin sistematik kayıtlarını elde etmek üzere hazırlanan istatistiksel bir rapordur. Burada asıl olan Türkiye'de yerleşik kişilerin başka ülkelerde yerleşik kişilerle yaptıkları işlemlerdir. Bu işlemlerde kullanılan paranın cinsi veya bu işlemleri yapan kişilerin uyruğu önemli değildir.

Ödemeler dengesinin en önemli alt dengesi cari işlemler dengesidir. Ödemeler dengesi hesapları içinde yer alan mal ve hizmet ticareti (ihracat ve ithalat) ile birincil ve ikincil gelir hesaplarını[i] kapsamaktadır. Cari işlemler hesabında, gelirler giderleri aşmışsa cari fazla, giderler gelirleri aşmışsa cari açık söz konusu olur.

Türkiye'nin cari açığı ciddi düşüşe girdi diyebiliriz

Eldeki son veri Şubat 2024 ayına ait veriler. Buna göre 12 aylık cari açık 31,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bir başka ifadeyle Türkiye'de yerleşik kişilerin yabancı ülkelerde yerleşik kişilerle yaptıkları alışverişler, hizmet alım ve sunumları sonucunda Türkiye 12 aylık dönemde 31,8 milyar dolar açık vermiştir. 2023 yılı Şubat ayında 12 aylık cari açık 56,4 milyar dolardı. Buna göre Türkiye'nin cari açığının ciddi bir düşüş içine girdiğini söyleyebiliriz.

Aşağıdaki tabloda ödemeler dengesi verileri karşılaştırmalı olarak yer alıyor (Kaynak: TCMB)

ÖDEMELER DENGESİ (Milyon USD)	2023/2	2024/2
CARİ İŞLEMLER DENGESİ	-19.461	-5.787
İhracat (FOB)	37.584	40.503
İthalat (FOB)	60.741	49.660
Mal Dengesi	-23.157	-9.157
Hizmet Gelirleri	11.759	12.993
Hizmet Giderleri	6.779	7.821
Mal ve Hizmet Dengesi	-18.177	-3.985
Birincil Yatırım Kaynaklı Gelirler	1.488	2.106
Birincil Yatırım Kaynaklı Giderler	2.707	3.816
Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi	-19.396	-5.695
İkincil Yatırım Kaynaklı Gelirler	-65	-92
SERMAYE HESABI	-38	24
FİNANS HESABI	-4.109	-211
Doğrudan Yatırımlar: Net Varlık Edinimi	921	631
Doğrudan Yatırımlar: Net Yükümlülük Oluşumu	1.616	1.150
Portföy Yatırımları: Net Varlık Edinimi	1.400	2.602
Portföy Yatırımları: Net Yükümlülük Oluşumu	2.105	8.107
Diğer Yatırımlar: Net Varlık Edinimi	4.146	6.853
Diğer Yatırımlar: Net Yükümlülük Oluşumu	6.855	1.040
Cari, Sermaye ve Finans Hesapları	-15.390	-5.552
NET HATA VE NOKSAN	1.372	-6.885
GENEL DENGE	14.018	12.437
REZERV VARLIKLAR	-14.018	-12.437
Resmi Rezervler	-14.018	-12.437
Uluslararası Para Fonu Kredileri	0	0
12 Aylık Bazda Cari Denge	-56.385	-31.839
GSYH (milyon USD)	1.119.000	1.160.000
Cari Açık GSYH (%)	-5,0	-2,7

Tabloya göre cari açık geçen yılın ilk iki aylık döneminin cari açığının yüzde 30'u düzeyine gerilemiş. Bu, olumlu bir gelişme. Daha olumlu olanı bu gerilemenin tek başına ihracat artışı veya birincil gelirlerdeki artışla değil aynı zamanda ithalattaki

düşüşle sağlanmış olması. Bununla birlikte ithalattaki düşüşte altın ithalatına getirilen kısıtlamanın da ciddi etkisi olduğuna değinmek gerekir.

Yabancı sermaye yatırımları kısa vadeli

Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarında gerileme var. 2023 yılının ilk iki ayında 1.616 milyon dolar olan doğrudan yatırımlar 2024'ün ilk iki ayında 1.150 milyon dolara gerilemiş durumda. Buna karşılık portföy yatırımları (başlıca kalemi borsa) 2,1 milyar dolardan 8,1 milyar dolara yükselmiş bulunuyor. Buradan giderek yabancı yatırımcıların Türkiye'ye yönelik yatırım iştahının arttığını ama bu iştah artışının uzun vadeli yatırımlara değil de daha kısa vadeli yatırımlara yönelik bir artış olduğunu söyleyebiliriz.

2023 yılının ilk iki ayında 1,4 milyar dolarlık pozitif net hata ve noksan kalemi vardı. Yani o dönemde Türkiye'ye nereden geldiği saptanamayan 1,4 milyar dolarlık giriş olmuştur. 2024 yılının ilk iki ayında ise 6,9 milyar dolarlık negatif bir net hata ve noksanla karşı karşıya kalmışız. Yani 2024'ün ilk iki ayında Türkiye'den dışarıya nereden ve nasıl çıktığı saptanamayan 6,9 milyar dolar tutarında çıkış olmuş.

2023'e göre cari açık için daha az para harcanmış

2023 yılının ilk iki ayında Türkiye, cari açığının finansmanı için rezervlerinin 14 milyar dolarını harcamışken 2024'ün ilk iki ayında 12, 4 milyar dolarını harcamış. Cari açığın gerilemesi rezervlerin finansman amacıyla kullanılan tutarını da düşürüyor.

Özetle söylemek gerekirse cari açıkta ilk iki ayda görülen gerileme döviz pozisyonu ve dış finansman gereksinimi açısından olumlu bir gelişmeye işaret ediyor. Buna karşılık bu gerileme büyümenin de gerilemesinin bir ön sinyali anlamına geliyor. Üretim yapabilmek için önemli ölçüde girdi ithalatı yapmak durumunda olan Türkiye'nin ithalatındaki gerileme üretimde başlayan düşüşün de göstergesi olarak alınabilir."

Erdoğan yarın Irak'a gidiyor... Bakan Fidan: 20'den fazla anlaşma imzalanacak

Dışişleri Bakanı Fidan, Moritanya Dışişleri Bakanı ile gerçekleştirdiği ortak basın toplantısında, "Cumhurbaşkanımızın Irak'ı ziyaretinde 20'den fazla anlaşmanın imzalanması için ön mutabakatlar tamamlandı" dedi.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Moritanya Dışişleri Bakanı Muhammed Salim Vild Merzuk ile ortak basın toplantısı düzenledi. Fidan, 'İşgali ve haksızlıkları dile getirmeyi sürdüreceğiz. Bağımsız Filistin devleti kuruluncaya kadar mücadelemiz sürecek. Uluslararası topluma Filistin Devletini tanımaya davet ediyoruz' dedi.

"20'den fazla anlaşma imzalanacak"

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Irak ziyaretine ilişkin açıklamalarda bulunan Bakan Fidan, ziyaret esnasında 20'den fazla anlaşma imzalanacağını söyledi ve sözlerine şöyle devam etti:

"Enerji, tarım, su, sağlık alanlarında yürütülen çalışmalar var. Ön mutabakatları tamamlamış durumdayız. Yarın liderlerin huzurunda imzalanacak. Kendisi Irak başbakanı ile de bir araya gelecek. Irak uzun yıllardır sıkıntılı dönemlerden geçti. Siyasi istikrar olmadığına halkın ihtiyaçlarına ulaşması zorlandı. İlişkilerimizi kurumsallaştırarak ileriye götürmek arzusundayız.

Terörle mücadele konusunda da çok temaslarımız var. Terörle mücadelede nasıl büyük adımlar atılır onun görüşmesindeyiz. Bölgenin güvenliği için iş birliğimiz önemli"

Çalışma Meclisi 5 yıl sonra yeniden toplanıyor: Asgari ücret, emekli zammı, esnek çalışma konuları masada

Çalışma Meclisi, 29-30 Nisan tarihlerinde 5 yıl aradan sonra yeniden toplanarak asgari ücretten emekli maaşı zammına, kıdem tazminatından esnek çalışmaya kadar birçok önemli konuyu ele alacak. TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, TİSK, Memur-Sen, Kamu-Sen, TOBB ve TESK'in temsilcilerinin katılacağı toplantıda, Türkiye'nin iş dünyası ve çalışma hayatına ilişkin kritik konular masaya yatırılacak. Toplantının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan taraflar ile Beştepe'de görüşecek.

Türkiye'nin en eski sosyal müzakere kurumu olan ve ilk toplantısını 1947'de yapan Çalışma Meclisi beş yıl aradan sonra ilk kez toplanıyor.

23 Mayıs 2019'daki son buluşmadan tam 5 yıl sonra, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'in girişimiyle iş dünyası ve sendikalar yeniden bir araya gelecek. 29-30 Nisan tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilecek olan Çalışma Meclisi toplantısına TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, TİSK, Memur-Sen, Kamu-Sen, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve TESK temsilcileri katılacak.

Toplantıda, Türkiye'nin iş dünyası ve çalışma hayatına ilişkin kritik konular ele alınacak. Asgari ücretten emekli maaşı zammına, kıdem tazminatından esnek çalışmaya kadar birçok konu masaya yatırılacak.

22.04.24

ASGARİ ÜCRETE, EMEKLİ MAAŞINA ZAM, ÇALIŞMA KANUNU TOPLANTI MASASINDA

Beştepe'de 2 gün boyunca düzenlenecek panellerde çalışma hayatının güncel sorunları tartışılacak. O sorunların çözüm önerileri masaya yatırılacak. Kıdem tazminatı, esnek çalışma modelleri, asgari ücret ve emekli aylıkları gibi ücret artışlarının detayları ele alınacak. 32 milyon çalışana doğrudan ilgilendiren düzenlemeleri tek çatı altında toplayacak Türk İş Kanunu konusunda da görüş alış verişi yapılacak. Çalışanların üzerindeki vergi yükünün azaltılması, gelir vergisi dilimlerinde çalışanların lehine güncelleme yapılması gibi talepler dile getirilecek.

ERDOĞAN TARAFLARI AĞIRLAYACAK

Rapor ve sonuç bildirgesi sendikaların da katılımı ile ileri bir tarihte açıklanacak. Son toplantının ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan sosyal tarafları ağırlayacak. 30 Nisan Salı günü Beştepe'deki programda sendika temsilcileri aynı masa etrafında buluşacak. Erdoğan'ın sosyal taraflara seslenerek 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'ne yönelik mesajlar vermesi bekleniyor.

ASGARİ ÜCRETE ARA ZAM OLACAK MI?

2024 Ocak itibarıyla net asgari ücret 17.002 lira olarak uygulanıyor. Asgari ücrete ara zam beklentisi Temmuz ayı yaklaşırken artmıştı. Ancak geçtiğimiz günlerde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan asgari ücrete ara zam yapılmayacağını açık açık ifade etmişti.

EN DÜŞÜK EMEKLİ MAAŞI VE ZAM ORANI

16 milyon emekli de Temmuz ayındaki 6 aylık enflasyon zammı için bekleyişini sürdürüyor. 3 aylık yüzde 15,05'lik zammı garantileyen SSK ve Bağ-Kur emeklileri için Temmuz zammının işaretleri geldi. Merkez Bankası enflasyon tahminlerine göre emekli maaşı zammı için oran yüzde 25,46 oldu.

KİM, NE KADAR MAAŞ ALACAK?

Bağ-Kur en düşük kök maaş en düşük emekli maaşı olan 10 bin TL'nin 178 lira üzerinde bulunuyor. Bağ- Kur tarım emeklilerinde kök aylık 8.089 TL. Bu rakam 10.000 liraya tamamlanıyor. 2000'den sonra emekli olan SSK'lılarda kök aylık 7.047 lirayken bu rakam da 10 bin TL'ye tamamlanıyor. 2000'den önce emekli olan SSK'lılarda ise kök maaş 11.367 lira olarak ödeniyor.

SSK 2000 öncesi için olası bir yüzde 25,46'lık zamda rakamın 14.261 TL'ye erişmesi bekleniyor. SSK 2000 sonrası emekli maaşı 8.841 liraya erişecek. Ancak bu rakam şu an 10.000 TL olan en düşük emekli maaşına tamamlanacak. Bağ-Kur esnaf emeklisinin maaşının 12.769 TL'ye ve Bağ-Kur tarım emeklisi maaşının da 10.148 TL'ye yükselmesi bekleniyor.

En düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesine yükseltilmeyeceğini Bakan Işıkhan açıklamıştı. Burada da en öne çıkan olasılık rakamın 12-15 bin TL olması yönünde.

Et fiyatları göklerde!

Murat Muratoğlu

Yayınlanma: 22 Nisan 2024

Memlekette et tükendi. Çare ne? Yem yemeyen sığır projesi... **Sarı kız eylem paketi...**

Hayata geçmesiyle et fiyatlarında istikrar yakalanacak ve döviz kuruna bağlı olumsuz fiyat değişiklikleri tarihe karışacak.

Bunu bırak sığırı, **civcivler bile yemez** ama inananı illa çıkacak.

★★★

Yılbaşından bu yana et ithalatına **1 milyar dolar** ödeyerek içeride fiyatları aşağı çekmeye çalışan iktidarın bu hamleleri işe yaramadı... Yaramaz tabii demeyin, yaramasını bekleyen onlardı...

Sonuç?

Halkın ucuz et alabilmek amacıyla gün ağarmadan kuyruğa girdiği Et ve Süt Kurumu, et fiyatlarına **yüzde 25 zam** yaptı.

Fark etmez ki! İstatistik Kurumu için nasıl olsa bu zam yok hükmünde... **Enflasyon etkilenmez** bu hesaplama yönteminde... Aa zam mı olmuş? Hani nerede?

★★★

Et ve Süt Kurumu ile **özel ticari kuruluşlar** üç ayda kırmızı et ithalatına 1 milyar dolar, yani yaklaşık **32 milyar TL** ödendi. El alemin yabancı besicisi bize minnettar tabii...

22.04.24

Yabancı et üreticisine aktarılan bu kaynakların **yerli besiciye destek** için kullanılması hiç akıllarına gelmedi mi?

★★★

İlk defa **2010 yılında** başlatılan kırmızı et ve canlı hayvan ithalatı için ödenen milyar dolarlara rağmen et konusunda somut ve olumlu bir sonuç ortaya çıkmadı. AKP bundan hiç mi ders almadı? Yoksa **kazanılan para** mı çok tatlı?

Bariz şekilde ülkenin kısıtlı döviz kaynaklarının **yurt dışına transfer edilmesine** zemin yaratıldı. Peki, yurt dışından neredeyse bizde satılanın **yarı fiyatına** et ithal edilirken fiyatlar neden artırıldı?

İlk parti besilik canlı sığırlar, **mayıs sonunda** gelecek. Ancak bu besilik sığırlar ithal edildikten sonra **bir ay karantinada** tutulacak.

Sonrasında **3 ay besici tarafından beslendikten sonra** kesim ve etin piyasaya sürülmesi mümkün hale gelecek.

Dolayısıyla dünyadan ithal edilecek canlı kesimlik hayvanların et piyasasına girmeleri en erken **4-5 ayı** bulacak.

★★★

Doğudaki sınır kapılarında sadece sığınmacı değil, cayır cayır **kaçak et** giriyor ülkeye... Girsin de bunu bir tek ben biliyor olamam herhalde...

Dünyanın **en az et tüketen ülkeleri** arasında olduğun halde dünyada **en çok et ithal eden iki ülkesinden biri** olacaksın, sonra da ülkeyi nereden nereye getirdim diye nutuk atacaksın... Belli ki sen bu işi başaramayacaksın!

Cari açığı, üretmeyerek düşürme taktiği!

Enteresan... İyi bir gelişme olarak görünüyor ama büyüteç tutunca tırsıyor insan...

Şöyle ki; **2024 Ocak-Mart döneminde** dış ticaret açığı önemli ölçüde azaldı. Bu gelişme cari açığın Orta Vadeli Program hedefinin altında kalması ve rezervlerin istikrarı açısından olumlu görüldü.

Nitekim gayet güzel değil mi? Güzel...

★★★

İlk üç ayda ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3.6 artarak 63.7 milyar dolar olurken, ithalat geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 12.6 oranında azalarak 84.1 milyar dolara geriledi.

22.04.24

Buna bağlı olarak dış ticaret açığı ilk üç ayda geçen yıla göre **yüzde 41.2 azaldı ve 20.5 milyar dolara** indi.

Harika valla...

★★★

2024'ün ilk çeyreğinde hammadde ithalatı geçen yıla göre **yüzde 9.3** azalırken, yatırım malları ithalatındaki gerileme yüzde 9 oldu.

Buna karşılık sadece mart ayında tüketim malları ithalatındaki artış **yüzde 19.3** olurken, bir aylık tüketim malı ithalatı **5 milyar dolara** yaklaştı.

İşte düşüneceğimiz nokta tam da burası galiba...

★★★

Hammadde ve yatırım malı ithalatının düşmesi üretim ve yatırımların yavaşlayacağını, gerileyeceğini gösteriyor. Buna karşılık tüketim malı ithalatının **hız kesmemesi** tüketim amaçlı ithalatın artacağını gösteriyor.

Yani artık **mal üretilmiyor**. Dışarısı daha ucuz kaldığından direkt **dışarıdan satın alınıyor**. Haliyle eldeki stoklar bitene kadar üretim yapılır, stoğu biten firma ithalat ile açığı kapatır.

Cari açık önce düşer gibi görünür sonrasında adeta coşar... Bakalım görelim, izleyip öğrenelim...

Bir yıllık enflasyonu yüzde 22 tahmin ediyor ama bunu anlatmıyorlar, niye?

Alaattin AKTAŞ

22 Nisan 2024 Pazartesi

“Yüzde 22 de neyin nesi” diye düşünebilirsiniz...

“Hem de koskoca bir yıllık dönemin hedefi, öyle mi” diyerek müstehzi bir ifadeyle inandırıcı bulmayabilirsiniz. Ve tabii ki en önemlisi “**Bu kimin hedefi ya da tahmini**” diye sorabilirsiniz.

Sondan başlayayım. Bu oran Merkez Bankası'nın resmi tahminini yansıtıyor. Şaşırmayın, evet Merkez Bankası'nın resmi tahminini...

Bu yılın nisan ayından gelecek yılın mart ayı sonuna kadar olan bir yıllık dönemin resmi enflasyon tahmini işte bu düzeyde, yalnızca yüzde 22!

“**Bu oran nerede yazıyor, hem hiç dile getirilmedi ki**” diyebilirsiniz, haklısınız. Evet, bu oran hiçbir yerde yazmıyor; ancak birkaç basit işlemle bu oranı hesaplamak çok kolay.

Herkesin hesaplayabileceği bu oranı ekonomi yönetimi, yani Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankası bilmiyor olabilir mi, tabii ki hayır, bilmemeleri mümkün mü?

Peki niye bu oranı hiç dile getirmiyor, niye “**Bakın enflasyon böyle gerileyecek**” diye anlatmıyorlar, anlatmaya niyetlenmiyorlar?

Yanıt çok basit!

Çünkü bu oranın gerçekleşeceğine inanmıyorlar ki!

Eğer inansalardı, çok uzak bir gelecek olarak görülen 2026 sonu için tek haneli enflasyondan söz etmek yerine “Vatandaş (yerel halk denilmesi ayrı bir konu)

22.04.24

enflasyonun düşeceğine ikna etmemiz gerekiyor” derken daha çarpıcı olan bu yüzde 22’yi kullanırlardı.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’in ABD’deki konuşmasında “locals” şeklinde dile getirdiği ve karşılığı “yerel halk” olan ifadeye gelince... Bu uluslararası toplantılarda “yerleşik” olanlar anlamında kullanılan bir kavram. Şimşek meramını bu kelimeyi kullanmadan da anlatabilirdi, yaptığı özensizlik. Ama bu kelimeye odaklanmak da işin özünü kaçırmak olur.

Adım adım yüzde 22

Nisandan itibaren olan bir yıllık dönemdeki enflasyon hedefinin (bunu tahmin diye de niteleyebiliriz) nasıl yüzde 22 olduğuna gelince...

Bu oranı tümüyle Merkez Bankası verilerine dayanarak hesapladığımı bir kez daha belirteyim.

Şimdi; bu yılın enflasyon tahmini yüzde 36, ilk üç aydaki gerçekleşme yüzde 15, dolayısıyla kalan dokuz ay için yüzde 18 artış bekleniyor demektir.

2025’in yıllık enflasyon tahmini olan yüzde 14 için her ay aynı oranda gerçekleşme olacağı varsayımına göre aylık artış yüzde 1.1 düzeyinde oluşacaktır. Bu durumda 2025’in ilk üç ayındaki artış da yüzde 3.3 olur.

Bu yılın son dokuz ayındaki yüzde 18’e, 2025’in ilk üç ayındaki yüzde 3.3’ü eklersek yıllık oran olarak yüzde 22’yi buluruz.

İşte yüzde 22 yıllık enflasyon budur. Eğer Merkez Bankası’nın tahmini tutarsa Nisan 2024-Mart 2025 döneminde TÜFE artışı yüzde 22 düzeyinde kalacaktır.

Bu yılın kalan dokuz ayında yüzde 18’de kalınamaz, 2025’te de aylık oranları yüzde 1’lere doğru çekmek mümkün olmazsa tabii ki önümüzdeki bir yılın oranı da yüzde 22’nin üstüne çıkar. Ama şu an mevcut olan tahmine göre Nisan 2024-Mart 2025 döneminin resmi enflasyon tahmini yüzde 22’dir.

Niye anlatmıyorsunuz?

Hani vatandaşı enflasyonun düşeceğine ikna etmekten söz ediliyor ya... Elde böyle bir malzeme, böyle bir oran var; buyurun bu oranı anlatın, niye anlatmıyorsunuz?

3 Temmuz’da yıllık enflasyon gerileyecek demek kolay. Herkes biliyor artık baz etkisiyle yıllık oranın hızla gerileyeceğini.

2026’da tek haneyi yakalayacağız demek de kolay. Tek hane zaten sakız gibi sürekli dile getiriliyor ama kimse de inanmıyor.

22.04.24

İddialı hedef mi, buyurun işte ortada yüzde 22 var. Hadi söylesenize **“3 Nisan 2025 Perşembe günü yapılacak açıklamada yıllık enflasyonu yüzde 22 olarak göreceğiz”** diye.

Siz de inanmıyorsunuz değil mi yüzde 22'ye. İnanmadığınız ve gerçekleşebilir görmediğiniz oranı da dile getiremiyor, savunamıyorsunuz. Yapılan ne? Bu oranı görmezden, bilmezden gelmek; en iyisi susmak!

Vatandaş inansa bankaların önünde kuyruk oluşur
Ekonomi yönetimi yüzde 22'lik yıllık oran beklentisini yarım ağız bile dile getirmekten kaçınıyor. Bir inanabilseler, söyleyecekler de!

Öngörülere göre önümüzdeki bir yılda oluşacak enflasyon yüzde 22 ve bu orana öncelikle ekonomi yönetiminin inanması gerekiyor. Gerekıyor ki vatandaş enflasyonun düşeceğine ikna edebilsin. Elde böylesine somut ve bazı kararlar almak için çok önemli bir oran varken bu niye kullanılmıyor öyleyse? Dönüp dolaşıp aynı noktaya geliyoruz.

Bu orana, bu oranı ortaya koyanlar bile inanmıyor.
Hem zaten bu oran dile getirilse ve vatandaşın değil hepsi bir kısmı bile buna inansa bankaların önünde şimdiki faiz oranlarından hesap açtırmak isteyenler kuyruk oluşturur.

Faiz yüzde 70'e dayandı

Bir ay vadeli mevduatın yıllık bileşik net getirisi yüzde 70'e yaklaştı. Merkez Bankası'nın tüm bankaların ortalama faizini gösteren verilerine göre 12 Nisan itibarıyla bir ay vadeli mevduatın yıllık bileşik faizi yüzde 65.85 düzeyinde. Bu ortalama oran, dolayısıyla daha yüksek faiz veren bankalar da var.

Şimdi, yüzde 65-70 getiri nere, yüzde 22 enflasyon nere!

Hadi enflasyon öngörüsünde bir kat sapma olsun, bu durumda bile yüzde 44'lük enflasyona karşılık yüzde 70'e yakın faiz var demektir.

“Enflasyon yavaş yavaş düştükçe bu faiz de aşağı çekilir, bir yılda yüzde 70 faiz alınamaz” denilebilir, bu görüş doğrudur da. Biraz daha düşük faize razı olup o faizi garanti altına almak isteyenler örneğin bir yıl vadeli hesap açtırıp yine iyi bir faiz alabilir. Yine Merkez Bankası verilerine göre bir yıl vadeli mevduatın tüm bankalar ortalamasındaki faizi de 12 Nisan itibarıyla yüzde 48.23 düzeyinde. Yani bir yıl vadeliyi tercih edenler de yüzde 50 faiz alabilecek durumda.

O güvensizlik yok mu o güvensizlik!

Ama bu faizlerin reel getiri sağlayabilmesinin çok temel bir koşulu var, o da belli.

22.04.24

Önümüzdeki bir yıldaki enflasyonun (öngörülene göre) yüzde 22'de kalması gerekiyor. Hadi bir kat sapma olsun, yüzde 44'te.

İşte buna bir inanabilsek!

İşte buna inanmamızı bir sağlayabilseler!

Vatandaşa "**Hadi enflasyonun düşeceğine ikna olun demekle**" olmuyor! İcraat lazım icraat!

Bugüne kadar kamunun israfına hiç dokunulamamış ve enflasyonla mücadele adına parayı kısmaktan başka bir şey yapılmamış, ufukta da bir önlem görünmüyor.

İşin içinde olanlar bile enflasyonun gerçekten düşeceğine inanmayan bir görüntü sergilerken vatandaş bu yöndeki vaatlere niye inansın ki?

Hamas, gri liste ve Anayasa değişiklik planı

Zeynep GÜRCANLI

22 Nisan 2024 Pazartesi

Bir ülkeyi güçlü kılan, ekonomi, iç ve dış politikayı ahenk içinde yürütmesi, bunların herhangi birinde atılan adımların, diğerlerinde izlenen stratejiyi "baltalamasını" engellemesinden gelir.

Yerel seçimlerin ardından dört yıllık "seçimsiz döneme" giren Türkiye'nin de bu ahengi tutturması bekleniyordu. Ancak ilk işaretler aksine geldi.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, IMF ve Dünya Bankası toplantılarına katılmak üzere gittiği Washington'da yabancı yatırımcılara Türkiye'de mali istikrarı sağlaması planlanan ekonomi planını anlatırken, İstanbul'da Cumhurbaşkanı Erdoğan Hamas'ın siyasi büro şefi İsmail Haniye'yi ağırladı. Hamas, Türkiye'nin yatırım beklediği Batı ülkeleri tarafından resmen "terör örgütü" ilan edilmiş durumda. ABD ve Avrupa Birliği'nin terör listesinde yer alan bir örgütün kilit isimlerinden biriyle en üst düzeyde verilen fotoğrafın, o çok beklenen yatırımlara etkisi olacağı aşikar. Daha birkaç ay önce ABD'nin, aralarında Türkiye merkezli bir şirketin de yer aldığı, dünyanın değişik yerlerindeki pek çok şirkete "Hamas'ın mali operasyonlarında kullanıldıkları" gerekçesiyle yaptırım uygulama kararı aldığı da unutulmamalı.

NEDEN KATAR'DA GÖRÜŞÜLMEDİ?

Katar'la üslenmiş durumdaki Hamas siyasi liderleriyle, bizzat Hamas'ı terör örgütü ilan eden ülkeler bile dolaylı olarak görüşüyorlar. Eğer amaç Hamas üzerinde etki kullanmak ise, Türkiye de Katar'da görüşme yolunu seçebilirdi.

AK Parti hükümeti dış politika söyleminde Filistin davasına verdiği desteği çok güçlü ifadelerle sürekli dile getiriyor zaten. Durum böyleyken, böylesine bir "fotoğrafa", mevcut zaman diliminde, ne oranda ihtiyaç vardı, bunu tartışmak gerekir elbette.

ANKARA TRUMP'A MI YATIRIMA YAPIYOR?

22.04.24

Erdoğan ile İsmail Haniye'nin el sıkıştıkları fotoğrafın Cumhurbaşkanlığı tarafından yayınlandığı saatlerde, dış politikaya ilişkin kritik bir başka söylenti daha ortaya çıktı; Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 9 Mayıs'ta Washington'a yapması beklenen ziyaretin iptal edildiği yayıldı.

İptal haberi henüz ne ABD, ne de Türkiye resmi kaynakları tarafından doğrulanmasa da, bu söylentinin çıkmasının bile Erdoğan-Haniye fotoğrafıyla ilişkisi olduğunu tahmin etmek güç değil. Türk hariciyesinin, tam da Beyaz Saray randevusuna günler kala, böylesine bir fotoğrafın Washington'da "kaşların kalkmasına" neden olacağını hesaplamış olması gerekir. Belki de Ankara'daki "hesaplarda", Kasım ayında yapılacak ABD Başkanlık seçimleri'nde Trump'ın kazanma ihtimalinin büyük olması da dikkate alınmıştır, kim bilir?

İŞİN İÇİNDE ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ OLABİLİR Mİ?

Türkiye'de tam da seçimsiz geçeceği planlanan 4 yıllık süreye girildiğinde AK Parti hükümetinin, Hamas'ın en kritik isimlerinden birini İstanbul'da ağırlamasının iç politika açısından bilindik bir kazancı olmayacağı aşikar. Ancak burada "bilinmedik unsur" Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeni Anayasa planı olabilir.

Türkiye'deki mevcut sistem uyarınca, Anayasa değişikliği için 360 milletvekili "kabul" oyu verirse, değişiklik referanduma götürülüyor. Ancak "kabul" oyu veren vekil sayısı 400'e ulaşırsa, referanduma gerek kalmadan değişiklik gerçekleşiyor.

Son yerel seçim sonuçlarının ardından Erdoğan yönetiminin yeni Anayasa taslağını referanduma götürme ihtimali pek yok. Ancak İYİ Parti'nin 27 Nisan'daki kongre sonuçlarına bağlı olarak, AK Parti-MHP İttifakı'nın TBMM'de "400 kabul oyunu" zorlayacak bir oyun planına yönelmeleri mümkün. Haniye ziyareti, TBMM'de mevcut durumda "muhalif" kanatta yer alan Deva, Saadet, Gelecek ve hatta Yeniden Refah Partileri tarafından "mennuniyetle karşılanacak" bir gelişme. Haniye ziyaretinin zamanlamasına bu açıdan da bakmakta fayda var.

Genelgeleri önemsememe hastalığı...

Ferit Barış PARLAK

22 Nisan 2024 Pazartesi

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz: Kamuda tasarruf konusunda “yasal düzenlemelere” de ihtiyaç duyulacağına vurgu yaptı... Tasarruf ve verimlilik gibi “ekonominin olmazsa olmazı” iki parametre için, neden yasal düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu sorusuna ise yanıt aranmadı...

Harcama kalemi ekonominin canlılığı için önemlidir... Ancak... Kalkınma/refahı getirecek yatırımlar için “tasarruf ” ve “verimlilik” önceliklidir...

Gelişmemiş ve/veya az gelişmiş ülke siyasetinde ise: Harcama kalemi önceliklidir; çünkü onla beslenilir...

Göreve geldiği ay yaptığımız sohbette... Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Orta Vadeli Program ve Kalkınma Planı’nda tasarruf ve verimliliği ön plana çıkarma zorunluluğumuzun altını çizmişti...

Maliye ve Hazine Bakanı Mehmet Şimşek göreve geldiği ilk ay... Kamu kurumlarına gönderdiği genelge ile tüm harcamaların yeniden gözden geçirilmesini istedi, “Tasarruf takibini tavizsiz yapın” dedi...

22.04.24

Sonuç mu? O tarihten itibaren temsil, tören, ağırlama, tanıtım ve personel giderleri ikiye katlandı... Hatta yeni lojman alımları dahi yapıldı...

(Bu ülkede, “Kamu alımlarında, yerli malına öncelik verin; yüzde 15 avantaj sağlayın” şeklindeki Başbakanlık Genelgesi dahi sümen altı edilmişti...)

VELHASIL

Uzun zamanda edinilen “zorunlulukları görmeme” ve “genelgeleri önemsememe/uymama” alışkanlıkları/kültürü... Kısa zamanda nasıl törpülenir?

Akla ilk müeyyide/yaptırım/hesap verme zorunluluğu geliyor... Bunun için de yasal düzenleme gerekiyor...

Peki, yasal düzenleme kronikleşen bu hastalıklarımızı iyileştirir mi? Yasaların etrafından dolaşma ve açık bulma konusunda da bir yasal düzenlemeye ihtiyacımız olacak galiba!

Dikkat! Fahif fiyatla suçlu aranıyor...

Burcu KÖSEM

22 Nisan 2024 Pazartesi

Geçtiğimiz hafta sonu sosyal medyada başlatılan bir boykot vardı. Nedeniyse hem kalite hem de miktarsal bazda tüketici aleyhine girişimleri ile giderek daha fazla hayal kırıklığı yaratan yeme-içme sektörüydü. Yukarıda sadece bir cümle içinde kullandığım bu sorunun tanımını ayrıntıları ile 29 Ocak tarihinde kaleme almıştım. (<https://www.dunya.com/kose-yazisi/hangi-tip-enflasyonmus-lafuguzaf/716752>) **Yazımda; hayal kırıklığı yaratan üç tip enflasyonu okuyabilirsiniz: Skimpflasyon, shrinkflasyon ve tabiri caizse tutturabildiğine, kafasına göre zam yapan kurumların yarattığı greedflasyon!**

Bu kadar çok enflasyon türü olması sakın ola ki kafanızı karıştırmasın. Aslında hepsinin temel nedeni sadece arz ya da talep kaynaklı gelişen bildiğimiz **enflasyonun** ta kendisidir.

Ülkemizdeki enflasyon,

- Mart 2024'teki yüzde 68,5'luk yıllık düzeyine göre dünyada Arjantin, Suriye ve Lübnan'ın ardından dördüncü,
- G20'de Arjantin'in ardından ikinci,
- Avrupa'daysa ilk sırada.

Üstelik Avrupa kategorisinde bizden sonra gelen Rusya son iki yıldır bir sıcak savaş içinde ve yüzlerce yaptırıma maruz kalmış durumda. Rusya'yla aramızdaki fark ise tam olarak yüzde 60,8 düzeyinde...

Haziran 2023 tarihinden itibaren yeni ekonomi kabinesiyle birlikte bir dezenflasyon politikası yürütölmeye başlandı. Hali hazırda TCMB politika faizini yüzde 50 düzeyine çıkardı. Maliye politikası tarafındaki adımlar henüz atılmaya başlansa da enflasyonla mücadele için para politikası tarafı kendine düşeni büyük ölçüde yaptı.

Fakat ekonomi yönetiminin söylemlerinde ve PPK metinlerinde sıklıkla vurgulanan iç talebin halen sıcak oluşu durumunu son açıklanan kredi kartı harcamaları ve perakende satış verilerinden de görebilmekteyiz.

Öyleyse önemli bir soru sorayım:

Bir ülkede enflasyon son yıllarda bu kadar yüksek düzeyde artış kaydederken, harcamalar hala neden bu kadar yüksek olabiliyor?

Sonuçta bir mal ya da hizmetin fiyatı artarsa ona olan talep esnekliği düzeyinde de düşüş olur. **Öyleyse bu sorunun cevabı enflasyon beklentisidir.** Eğer fiyatların bugünden daha yüksek olacağını düşünürseniz, talebinizi öne çekerek bir çeşit tasarruf yapmış olursunuz.

Peki ya hayat pahalılığı ya da Batıdaki tabirle yaşam maliyeti?

Sürekli artan fiyatlara yetişecek bir alım gücünüzün olması için gelirinizin de sürekli ve aynı oranda artış kaydetmesi gerekir... İşte orada ülkemize özgü faktörler devreye girer... Her ne kadar iki seçimin yaşandığı dönemde asgari maaş artışları senede iki defa ve açıklanan enflasyon oranının üzerinde artış kaydetmiş olsa da gerçekte ücretlinin yaşadığı refah kaybını telafi etmeye yetmemiştir. Ve ülkemize özgü şöyle bir durum ortaya çıkmış; tasarruf ederek bir ev ya da araba alamayacağının farkına varan hane halkı gelirin neredeyse tamamını tüketime yönlendirmiştir. **Kendini koruma altına almaya çalışsa da büyük tüketimi yapan hane halkı kaybetmiş; tasarruf ya da kar sahipleri ise enflasyondan büyük getiri sağlamıştır. Dolayısıyla, enflasyonun kaybedeni her zamanki gibi genellikle sabit ve düşük gelirli olmuştur.**

Yıllar bazında bakıldığında Türkiye’de 2013-2018 arası beş yıllık dönemde 2 katına çıkan gıda fiyat endeksinin sonraki 5 yılda 7 kattan fazla yükselerek rekor kırdığı görülmektedir.

Rusya-Ukrayna Savaşı dünyada gıda fiyatlarında artışa neden oldu. Bu da gıda fiyatlarının Batının gelişmiş ekonomilerinde bile bir dönem manşet enflasyonun en önemli kalemi olmasını beraberinde getirdi. Ancak şimdilerde **dünyada FAO gıda endeksi Mart 2022’de gelmiş olduğu 160,3 tepe noktasının çok uzağında, 118 seviyelerinde seyrediyor. Bizde ise süreklilik arz eden yükselişin ardında farklı nedenler var ki; bu da talepten çok arz kaynaklı.** Örneğin tarımda kullanılan girdilerin yüksek ithal maliyeti, mazot yani enerji girdisinin hem üretim hem de taşıma ve depolamada kullanılıyor oluşu en büyük etken. Tarım ürünlerine yönelik dış ticaret rejiminden tutun da vergilendirmeye ve elbette yanlış planlı üretimden kaynaklanan daha pek çok sorun var. Son dönemde yapısal önlemler alındığını takip ediyoruz. Ancak bunların etkisinin kısa zamanda görülmeyeceği de aşikâr.

Yukarıda yazdıklarım sadece gıda ve alkolsüz içecek fiyatları içindi. Lakin bu gıdanın leziz bir yemeğe dönüştürülüp, işlek bir caddede, şık bir mekan ve güler yüzlü

22.04.24

personeller eşliğinde tüketiciye sunulduğunu hayal edin... İşin içine çok başka maliyetler girecektir ki; bunların astronomik düzeyde artan kira, kalifiye elemanların yokluğu ya da ücret maliyetiyle enerji başta olmak üzere pek çok temel girdiyi kapsadığını söylememe gerek yok sanırım.

Doğru biçimde boykot için bilinçli tüketici alışkanlığı önemli

Gelelim asıl meselemiz olan boykota... Tüketmeme boykotları, demokratik hayatın vazgeçilmez unsurlarındandır ancak işlevsel olması için doğru zamanda yapılması önemlidir.

Dolayısıyla son yıllarda turizmin yoğun olduğu bazı bölgelerimizde az sayıda da olsa Michelin yıldızı alan mekanlar eşliğinde yoğun sezona giriliyorken, kendimizi dünyaya bir yeme-içme sektör boykotuyla lanse etmemiz sizce nasıl bir etki yaratacak?

Sonuç olarak doğru biçimde boykot edebilmek de bir kültür ve bilinçli tüketici alışkanlığı... Örneğin **son birkaç senedir; marketlerde fiyat artacak diye tıka basa alışveriş yapmak yerine ihtiyacımız kadarını satın alarak bir boykot başlatmış olsaydık ya da sürekli gittiğimiz kafe, kaliteden ilk ödün verdiğinde, fiyatlarına enflasyonun çok üzerinde zam yaptığında tepkimizi bir daha oraya gitmeyerek gösterebilseydik bu daha etkili olmaz mıydı?**

Haftanın Sözü: "Yoksulluk çok şey ister, açgözlülük ise her şeyi." – Pubilius Syrus

Abdulkadir Selvi

Erdoğan'ın Irak ziyaretinin kodları

Siz bu satırları okurken ben Cumhurbaşkanı Erdoğan'la birlikte Irak'ta olacağım.

İki dönemde de Irak'ı gördüm. Amerikan işgalinden önceki Bağdat'ı da Amerikan işgalinden sonraki Bağdat'ı da biliyorum.

Saddam'lı Irak'ı da Saddam'dan sonraki Irak'ı da ziyaret etmişim

Saddam Hüseyin'in gücünün zirvesinde olduğu bir dönemde Bağdat'ta yapılan Arap Birliği Zirvesi'ni izlemiştim. Hayallerimin şehri Bağdat ışıltı ışıltıydı. Amerikan işgalinden sonra gittiğim Bağdat'ta ise adeta vurgunu yaşadım.

Yeşil Hat'tan çıkıp, etrafı tel örgülerle çevrili Şii ve Sünni mahalleleri, elleri silahlı insanların üstü açık araçlarda devriye gezdiği sokakları, yaralı bir ceylan gibi yatan Bağdat'ı görünce gözyaşlarımı tutamamıştım.

Amerikan işgalinin, iç savaşın ne olduğunu en iyi Bağdat öğretti bana.

SUDANİ'NİN VİZYONU

Bağdat yeniden ayağa kalkmaya çalışıyor. Bunda Başbakan Sudani'nin çabalarının etkisi çok büyük. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyareti böylesine uygun bir konjonktürde gerçekleşiyor.

BÖLGESEL KALKINMA MODELİ

Olumlu bir yönde gelişen Türkiye ile Irak ilişkileri bölgesel bir model olma yolunda ilerliyor. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan bunu "Bölgesel Kalkınma Vizyonu" olarak tanımladı. İki ülke sadece terörle mücadeleyi konuşmayacak; ortak kalkınmaya dayalı bölgesel bir vizyonla hareket edilecek. O nedenle Erdoğan'ın heyetinde sadece güvenlik ve diplomasiden sorumlu isimler yer almayacak.

ORTAK KOMİTELER KURULACAK

22.04.24

Çünkü Türkiye ile Irak arasında ticaret, tarım, enerji, su, sağlık ve ulaştırma alanlarında ortak komiteler kurulacak. Komitelerin başkanlıklarını karşılıklı olarak bakanlar yapacak.

Terörle, iç savaşla anılan bölgemizde amaç refahı, kalkınmayı ortak payda yapmak. Türkiye ile Irak arasındaki bu konsept başarılı olursa hedef İran'ın da buraya dahil olması.

İran dahil olursa yararlı olur. Ama ben İran'ın bu tür planları sabote etmesinden endişe ediyorum.

KALKINMA YOLU

Türkiye ile Irak arasındaki en önemli adımlarından birini "Kalkınma Yolu" projesi oluşturacak. Basra'dan, Büyük Fav Limanı'ndan başlayıp, Ova Köy'den Türkiye topraklarına girip, oradan Avrupa'ya ulaşacak. Projeye Birleşik Arap Emirlikleri de ilgi duyuyor. Ticaretin yönünü değiştirecek olan "Kalkınma Yolu" projesinin Erdoğan'ın ziyaretiyle önemli bir ivme kazanması bekleniyor.

PETROL BORU HATTI

Türkiye ile Irak arasındaki Kerkük- Ceyhan petrol boru hattı, DEAŞ'ın saldırıları nedeniyle zarar görmüştü. Başka faktörlerin de devreye girmesiyle bir süredir çalışmıyordu. Irak Petrol Bakanlığı boru hattının açılışa hazır olduğunu duyurdu.

DİCLE VE FIRAT'IN SULARI

Tabii bir de su meselesi var. Saddam Hüseyin zamanından bu yana gündemde olan bir konu. Kuraklık nedeniyle iyice önemli bir gündem maddesi oldu; Dicle ve Fırat'ın suları...

Irak su konusunda bir anlaşma yapılmasını talep ediyor. Ama nasıl bir yol izlenecek ben de merak ediyorum.

IRAK HAREKÂTI ÖNCESİNDE

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Irak ziyaretinin önemli noktalarından birini PKK'ya yönelik olarak yapılacak olan "Büyük Irak Operasyonu" oluşturuyor.

Komşularımız İran ve Irak, PKK'yı terör örgütü olarak ilan etmedi. Irak bu yönde önemli bir adım attı. PKK'yı 'yasaklı' örgüt ilan etti. Ama terör örgütü olarak ilan etmesi için parlamentosundan geçmesi gerekiyor. Bu adımın atılmasını bekliyoruz.

Çünkü PKK onların topraklarını da tehdit ediyor. MİT Başkanı İbrahim Kalın'ın Bağdat ziyaretinde söylediği gibi, biz PKK'yı kendi topraklarımızda eylem yapamaz hale getirdik ama PKK, Irak'ta belli bir toprak büyüklüğünü kontrol ediyor. Irak topraklarını

22.04.24

kullanarak Türkiye, Suriye ve Irak'ta terörist faaliyetlerde bulunuyor. PKK bizim olduğu kadar Irak'ın da beka sorunu.

BÜYÜK IRAK HAREKÂTI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Irak sınırimızı güven altına alacak çemberi tamamlamak üzereyiz. İnşallah bu yaz Irak sınırimızla ilgili meseleyi kalıcı olarak çözüme kavuşturmuş olacağız" diyerek işareti vermişti. Erdoğan'ın Irak ziyaretinin ardından PKK'ya yönelik kapsamlı bir kara harekâtı yapılacak.

BU KEZ FARKLI BİR KONSEPT

Bu operasyonun konsepti farklı olacak. Çünkü bu harekâtı merkezi Bağdat hükümeti, Erbil yönetimi ve Haşdi Şabi ile birlikte yapmayı planlıyoruz.

Hava Kuvvetleri'nin destek vereceği Irak harekâtını, karada Türk Silahlı Kuvvetleri yapacak. Amaç 378 kilometrelik Irak sınırimızdan 30-40 kilometre derinlikte güvenli bir hat oluşturmak. 22-23 Aralık ile 24 Ocak'ta üslerimize yapılan saldırılar bir tampon bölge oluşturulmasını kaçınılmaz hale getirdi.

ORTAK HAREKÂT MERKEZİ

Planlanan harekâtta daha öncekilerden farklı bir strateji izlenecek. Bazı bölgelerin kontrolünü Irak merkezi yönetimi ve Haşdi Şabi, bazı yerlerin güvenliğini ise Erbil yönetimi sağlayacak.

O nedenle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bugün başlayacak ziyaretinde 'Ortak Harekât Merkezi'nin kurulması planlanıyor.

Hep diyorum ya; bu kez PKK'ya yönelik operasyonların anası geliyor.

HAREKÂTIN PÜF NOKTALARI

Bu harekâtın farklı noktaları neler olacak?

1- Harekât başladığında eşzamanlı olarak Irak-Suriye sınırı kontrol altına alınacak. Böylece PKK'nın Irak ile Suriye'den güç aktarımı yapmasının önüne geçilecek. Bu görevi Bağdat merkezi yönetimi ile Haşdi Şabi'nin üstlenmesi planlanıyor. Türkiye, kurmay düzeyinde destek verecek.

2- Süleymaniye, Sincar ve Mahmur Kampı'nda PKK'ya karşı tedbir alınacak. Irak merkezi yönetimi ve Erbil istihbarat desteği sağlayacak. KYB'nin kontrolündeki Süleymaniye'den gelecek tehditlere karşı görev yapacaklar.

ERBİL ZİYARETİ BAFİL TALABANİ'YE MESAJ

22.04.24

Barzani ailesi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Erbil'i ziyaret etmesi için çok ısrarlıydı. Erdoğan'ın da uygun görmesiyle bu ziyaret gerçekleşecek. Tabii burada Türkiye ile işbirliği yaptığı için Erbil yönetimine destek var, ama bir de Süleymaniye'de PKK ile işbirliği yaptığı için KYB'ye ve Bafıl Talabani'ye de bir mesaj var.

Türkiye dostlarına güven, düşmanlarına korku salan bir ülkedir.